

Burgemeester en wethouders

Datum: 12 november 2024

Onderwerp

Programmaplan Energietransitie 2024-2028

Wij willen

Onze inwoners en bedrijven ondersteunen met het verduurzamen en in 2040 een CO₂-neutrale gemeente zijn.

Wij besluiten

1. Het Programmaplan Energietransitie 2024-2028 vast te stellen;
2. In de jaarrekening 2024 een bestemmingsvoorstel op te nemen voor het resterende bedrag van € 217.091,- van de 'Decentralisatie-uitkering uitvoeringskosten Klimaatakkoord' en dit in te zetten voor de uitvoering van het Programmaplan Energietransitie 2024-2028;
3. Het bedrag, vooruitlopend op het vaststellen van de jaarrekening 2024, te besteden vanaf januari 2025;
4. De gemeenteraad met een brief te informeren.

Want

- 1.1. *Met de uitvoering van het programmaplan ondersteunen we onze inwoners en bedrijven met het verduurzamen van hun woning of bedrijf.*
In het Programmaplan Energietransitie 2024-2028 staat omschreven hoe we onze inwoners en bedrijven de komende jaren gaan ondersteunen met het verder verduurzamen. We gaan door op de ingeslagen weg, met de middelen die we daarvoor van het Rijk ontvangen. We hebben de huidige en nieuwe projecten en activiteiten onder vier verschillende pijlers bij elkaar gebracht en gekozen voor een gecoördineerde aanpak per pijler. Dit komt de uitvoering van de energietransitie ten goede. Hierdoor krijgen onze inwoners en bedrijven betere ondersteuning en weten onze samenwerkingspartners wat ze van ons kunnen verwachten.

Met dit plan geven we een vervolg aan de aanpak van de energietransitie in Hoogeveen die we die in 2020 zijn gestart. We gaan in op onze doelen, onze rol, onze inspanningen en vooral hoe we, samen met inwoners, ondernemers en partners, blijven werken aan het behalen van onze doelstellingen.

- 1.2. *We willen in 2040 een CO₂-neutrale gemeente zijn.*
De gemeente Hoogeveen heeft sinds 2010 de ambitie om als gemeente CO₂-neutraal te zijn in 2040. Deze ambitie is opgenomen in de Toekomstvisie voor Hoogeveen (2018) en uitgewerkt in De groene draad, het uitvoeringsplan voor een duurzamer Hoogeveen (2017) en in het plan van aanpak energietransitie (2020). Het voorliggend Programmaplan Energietransitie 2024-2028 is de opvolger van het plan van aanpak.
- 1.3 *Met het programmaplan werken op een gecoördineerde manier aan de opgave energietransitie.*
Met dit programmaplan schetsen we waar we aan werken, hoe we de energietransitie aanpakken en met wie we daaraan werken. We zijn al goed op weg met concrete invulling. Het Hoogeveens Isolatie Offensief is hier een

voorbeeld van. Juist nu we werken aan de uitvoering, vinden we het belangrijk kritisch te kijken naar wat we doen en hoe we kunnen herijken. We hebben afgelopen jaren ervaren dat verandering een vaste factor is. Ontwikkelingen volgen elkaar snel op, op diverse vlakken en elk met hun eigen invloed op onze doelstellingen. Daarom hebben we dit programma flexibel ingestoken zodat we snel kunnen bijsturen op basis van ontwikkelingen en technische innovaties. We weken aan de uitvoering via een interne en externe netwerkorganisatie, bestaande uit collega's vanuit diverse disciplines binnen de SWO en met onze (maatschappelijke) partners, inwoners en bedrijven.

2.1. *De middelen zijn nodig om te voldoen aan bestaande verplichtingen en nieuwe plannen.*

In 2024 zijn de middelen opgenomen als bestemmingsvoorstel 'Klimaatbeleid' in de jaarrekening van 2023. De middelen zijn deels bedoeld om uitvoering te geven aan de Doe-het-zelf Isolatievouchersubsidieregeling 2024-2026. Hierover heeft het college op 14 maart 2024 een besluit genomen, waarbij ook de besteding van deze middelen is goedgekeurd. Omdat deze middelen vrij besteedbaar zijn, kan het resterende bedrag worden gebruikt voor de ondersteuning van energiecoöperaties en lokale initiatieven, zoals staat opgenomen in het Programmaplan Energietransitie 2024-2028. Hiervoor volgt in 2025 een voorstel.

3.1. *Om te kunnen voldoen aan onze betalingsverplichtingen is het nodig om direct over deze middelen te kunnen beschikken.*

Zoals hierboven staat omschreven zijn we voor de Doe-het-zelf Isolatievouchersubsidieregeling verplichtingen aangegaan met WeMaron B.V., en met DOC33. De subsidieafhandeling door WeMaron B.V. wordt op basis van het aantal afgehandelde subsidies aan ons gefactureerd. Uit de Europese aanbesteding is gebleken dat we naar alle waarschijnlijkheid een bedrag van ongeveer € 90.000,- moeten reserveren voor de uitvoering van de regeling. Voor de coördinatie van onze energieadviseurs en het isolatieadvies door DOC33 is € 126.920,- gereserveerd, waarvan nog € 63.460,- moet worden voldaan. Omdat de regeling tot en met 2026 doorloopt en de opdrachten al zijn uitgezet, dienen we tot 2027 over deze middelen te beschikken om aan onze verplichtingen te kunnen voldoen.

4.1. *We vinden het belangrijk om de gemeenteraad goed te informeren over en betrekken bij de aanpak en uitvoering van de energietransitie.*

Maar

1.1. *Mogelijk kunnen niet alle ambities uit het Programmaplan Energietransitie 2024-2028 tijdig worden gerealiseerd.*

Om onze ambities te kunnen realiseren zijn we van vele factoren afhankelijk. Naast de interne organisatie en de samenwerking met verschillende teams, zijn we ook afhankelijk van externe partijen zoals de netbeheerders ook hun eigen planning hanteren. Aan de andere kant vragen onze samenwerkingspartners ook om duidelijkheid. Door dit Programmaplan en de activiteiten die daaronder liggen, proberen we zoveel mogelijk duidelijkheid voor interne en externe stakeholders te scheppen, om zo de kans te vergroten dat we onze ambities realiseren.

2.1. *De 'Decentralisatie-uitkering uitvoeringskosten Klimaatakkoord' is vrij besteedbaar voor de uitvoering van het Klimaatakkoord en ook inzetbaar voor andere doeleinden.*

De middelen zijn vrij te besteden en bedoeld voor de uitvoering van het Klimaatakkoord. Er kan dus ook gekozen worden deze in te zetten voor andere doeleinden. Dit betekent echter dat we niet aan onze betalingsverplichtingen voor de uitvoering en coördinatie van de Doe-het-zelf Isolatievouchersubsidieregeling

kunnen voldoen. Ook beschikken we volgend jaar niet over de middelen om onze energiecoöperaties en lokale initiatieven meerjarig te ondersteunen.

Achtergrond

In 2009 heeft de gemeente Hoogeveen de ambitie uitgesproken om in 2040 100% CO₂-neutraal te zijn. Daarnaast zijn er met de internationale klimaatafspraken van Parijs (2015) die zijn uitgewerkt in het Klimaatakkoord (2019) afspraken gemaakt om de CO₂-uitstoot in 2030 met 49% te verminderen en in 2050 de uitstoot tot nagenoeg 0 te reduceren. Het doel voor 2030 is met de Klimaatwet nog verder aangescherpt tot ten minste 55% CO₂-reductie.

Als gemeente hebben we ons gecommitteerd aan deze ambities en deze nader uitgewerkt in de Groene Draad en het daaronder liggende Plan van Aanpak Energietransitie Hoogeveen dat in juni 2020 is vastgesteld. De afgelopen jaren heeft de wereld niet stilgestaan en is de aanpak van de energietransitie en de rol die we als gemeente daarin spelen steeds duidelijker geworden. Zo hebben we als gemeente een regierol in de warmtetransitie en het ondersteunen van onze inwoners bij het verduurzamen van hun woning. Dit zien we ook terug in de middelen die we vanuit het Rijk ontvangen vanuit het Nationaal Isolatie Programma. Hiermee krijgen we mogelijkheden om onze inwoners te helpen met het verduurzamen van hun woning, zodat de energierekening omlaag kan. Ook staan we aan de lat om in 2030 voldoende hernieuwbare elektriciteit op te wekken, zoals is afgesproken in de Regionale Energie Strategieën (hierna: RES) voor de regio Drenthe. Binnen al deze opgaven is het belangrijk dat we als gemeente een aantrekkelijke plek blijven om te wonen, te werken en te recreëren. Daarom werken we samen met tal van bewonersinitiatieven, bedrijven, maar ook met de netbeheerders en andere partners om ervoor te zorgen dat we met elkaar de nodige stappen zetten naar een duurzamer Hoogeveen. Hierbij moet iedereen mee kunnen doen.

Met het Programmaplan Energietransitie 2024-2028 maken we een actualisatieslag op het Plan van Aanpak uit 2020. Het plan omvat geen nieuw beleid, maar geeft op basis van de hedendaagse inzichten invulling in de activiteiten die we de komende jaren met elkaar gaan uitvoeren. Belangrijk te vermelden is dat het Programmaplan samen met onze partners tot stand gekomen. De energietransitie omvat veel activiteiten en projecten, die een gecoördineerde aanpak vereisen. Door te werken met een viertal pijlers (gebouwde omgeving, bedrijven & onderwijs, energiesysteem & waterstof) proberen we zoveel mogelijk overzicht aan te brengen.

De financiële gevolgen zijn

Het Programmaplan Energietransitie 2024-2028 wordt gefinancierd vanuit reeds beschikbare middelen, waaronder de Compensatie Decentrale Uitvoeringskosten Klimaat en Energie (CDOKE) vanuit het Rijk, de gelden die we ontvangen vanuit de Lokale Aanpak Isolatie en de extra planfinanciering die we hebben ontvangen voor een aantal projecten. Deze middelen zijn op basis van afspraken uit het Klimaatakkoord beschikbaar gesteld.

Het bestemmingsvoorstel 'Decentralisatie-uitkering uitvoeringskosten Klimaatakkoord' wordt volledig gedekt vanuit de decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Klimaatakkoord vanuit de meicirculaire 2022 (kostenplaats 4074000500, kostensoort 43808101).

Alternatieven

1.1. *Het Programmaplan Energietransitie 2024-2028 niet vaststellen.*

Gekozen kan worden om het Programmaplan Energietransitie 2024-2028 niet vast te stellen. Dit betekent dat de gemeente de komende jaren doorwerkt op basis van het Plan van Aanpak uit 2020. Echter, gezien de tijden zijn veranderd en de opgaven voor de gemeente flink zijn geïntensiveerd, is het wenselijker om de aanpak te herijken. Daarbij komt dat we met dit Programmaplan geen nieuw beleid vaststellen.

2.1. *De decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Klimaatakkoord vrij te laten vallen in de algemene reserve.*

Gekozen kan worden om 'Decentralisatie-uitkering uitvoeringskosten Klimaatakkoord' niet in te zetten daar waar ze voor bedoeld zijn en vrij te laten vallen in de algemene reserve. Dit is onwenselijk, gezien het feit dat we dan niet aan onze betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Dit heeft mogelijk consequenties voor ons als gemeente, maar ook voor onze inwoners. De middelen kunnen dan namelijk niet worden besteed aan het ondersteunen van onze inwoners bij het verduurzamen van hun woning. Indien we als wens hebben om onze energiecoöperaties te ondersteunen, dan zullen er additionele middelen gezocht moeten worden.

Communicatie

Het Programmaplan Energietransitie 2024-2028 is besproken en gedeeld met onze partners en is besproken binnen de Klankbordgroep Energietransitie en met Energiek Hoogeveen. Verder wordt het plan gedeeld met de gemeenteraad en via Groenemorgen Hoogeveen.

Bijlagen

Programmaplan Energietransitie 2024-2028